

**การมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลต่อประสิทธิผลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ**

**Public Participation Affects the Effectiveness of Local Administration
Organization Development Plans in Pochai Sub-district, Uthumphon Phisai
District, Sisaket Province**

สงกรานต์ สองบุญ

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลในการจัดทำแผนพัฒนา ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ 2) เปรียบเทียบการให้ความร่วมมือของคนในชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนา จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ 3) ศึกษาประสิทธิผลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ มีผลมาจากความร่วมมือของคนในชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นประชาชนที่มีอายุระหว่าง 18-65 ปี ในเขตตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 357 คน โดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ระดับมาก 2) ประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปร เพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) ปัจจัยการมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่งผลประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, ประสิทธิภาพ, แผนพัฒนาท้องถิ่น

ABSTRACT

This research aimed to: 1) Study the effectiveness of the development plan for Pochai Sub-district, Uthumphon Phisai District, Sisaket Province. 2) Compare the cooperation of people in the community in developing the development plan. Classified by characteristics demography 3) Study the effectiveness of the preparation of local development plans in Pochai Sub-district, Uthumphon Phisai District, Sisaket Province. The data collection from a sampling is people who are between 18 – 60 years old in Pochai Sub-district, Uthumphon Phisai District, Sisaket Province total of 357 people by using questionnaire. The confidence value of the whole questionnaire was 0.89. The data analysis was frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and multiple regression analysis.

The results were that: 1) The participation level of the people in local administration organization development planning was at a high level in overall. 2) The effectiveness of local administration organization development planning was at a high level in overall. 3) People with different levels of education and occupations participated in the preparation of the local administration organization development planning overall differed significantly at the 0.05 level. Different people participated in the preparation of local development plans as a whole and each aspect was not different, and 4) Participation factor in action participation, in the benefits and in the evaluation affects the effectiveness of the preparation of local administration organization development planning. Pochai Sub-district, Duthumphon Phisai District, Sisaket Province Significantly at the level of 0.01

Keywords: The participation, Effectiveness, Local Administration Organization Development Planning

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้ให้ความสำคัญกับสิทธิหน้าที่และการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมถึงการกระจายอำนาจไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น (สงบ สีเลา และ สุปิ่น สมสาร, 2565, หน้า 359-360) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามาปกครองตนเองเข้ามาบริหารจัดการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ (โกวิทย์ พวงงาม, 2550)

การพัฒนาท้องถิ่นจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นขึ้นอยู่กับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นขึ้นอยู่กับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความรู้ ความสามารถความรับผิดชอบของประชาชน การพัฒนาท้องถิ่นก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2558)

การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความกระตือรือร้นในสิทธิของตนเอง เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการทำให้มีนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนที่มาจากกระบวนการเลือกตั้ง (อรทัย ก๊กผล, 2552) แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือที่จะช่วยสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องของการวิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการในท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนา กำหนดภารกิจ และแนวทางการดำเนินงานเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายอย่างเป็นระบบ (ธงชัย สันติวงษ์, 2554) นอกจากนี้ควรให้ประชาชนในท้องถิ่นทุกระดับได้มีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา การให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะได้ข้อมูลมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความผูกพันกับแผนพัฒนานั้น มีความเข้าใจและยอมรับแผนพัฒนา (ณัญญาณี บุญทองคำ, 2555)

การมีส่วนร่วมของประชาชนยังคงเป็นแนวคิดแบบเดิม ที่มองเห็นว่าการบริหารงานในท้องถิ่นเป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหารเท่านั้น เพราะการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจำเป็นจะต้องมีขั้นตอนในการทำงานที่ยุ่งยาก และบางครั้งอาจขัดต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ (สนิ คำคง, 2560) การมีส่วนร่วมของประชาชนถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการนำท้องถิ่นไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากประชาชนในชุมชนเป็นผู้รู้ถึงปัญหาและความต้องการต่าง ๆ ของคนในชุมชนเป็นอย่างดี (ชวิช วราสุนันท์ และ โชติ บศิริรัฐ, 2564)

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภออุทุมพรพิสัย อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภออุทุมพรพิสัย ประมาณ 16 กิโลเมตร โดยมีอาณาเขตทิศเหนือติดต่อกับตำบลรังแร้ง อำเภออุทุมพรพิสัย ทิศใต้ติดต่อกับตำบลตาเกษ อำเภออุทุมพรพิสัย ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลหนองไผ่ อำเภอเมือง ทิศตะวันตกติดต่อกับตำบลอิถ่า อำเภออุทุมพรพิสัย มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 21.9 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 13,690.25 ไร่ มีจำนวนหมู่บ้านในเขตการปกครองทั้งหมด 11 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัยเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้ง

ในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมภายใต้ข้อบังคับแห่งกฎหมายซึ่งในอดีตที่ผ่านมาประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอย่างแท้จริงในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ขั้นต้นของตนเองในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยคิดว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ การเลือกตั้งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสมาชิกสภาองค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่ในอีกด้านของการมีส่วนร่วมก็คือการร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นไม่ได้ให้ความสนใจในเรื่องนี้ ทั้งที่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นเป็นการเก็บรวบรวมเอาปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนำมากำหนดแนวทางในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถนำมาปฏิบัติได้มากยิ่งขึ้น ที่ผ่านมามองการบริหารส่วนตำบล โพธิ์ชัยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมน้อย (องค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์ชัย, 2565)

จากปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีผลมาจากการให้ความร่วมมือของคนในท้องถิ่น เพื่อให้ได้เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการบริหารงานท้องถิ่นสามารถแก้ไขปัญหาของคนในชุมชนตรงจุด

คำถามการวิจัย

ประสิทธิภาพในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีผลมาจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่นใช่หรือไม่ อย่างไร

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ มีผลมาจากความร่วมมือของคนในชุมชนในท้องถิ่น จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาประสิทธิภาพในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ

เปรียบเทียบการให้ความร่วมมือของคนในชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ศึกษาประสิทธิภาพในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย จังหวัดศรีสะเกษ มีผลมาจากความร่วมมือของคนในท้องถิ่น

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลต่อประสิทธิผลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิด และทฤษฎีประสิทธิผลในการจัดทำแผนพัฒนา
2. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับประชากรศาสตร์
3. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย

จังหวัดศรีสะเกษ

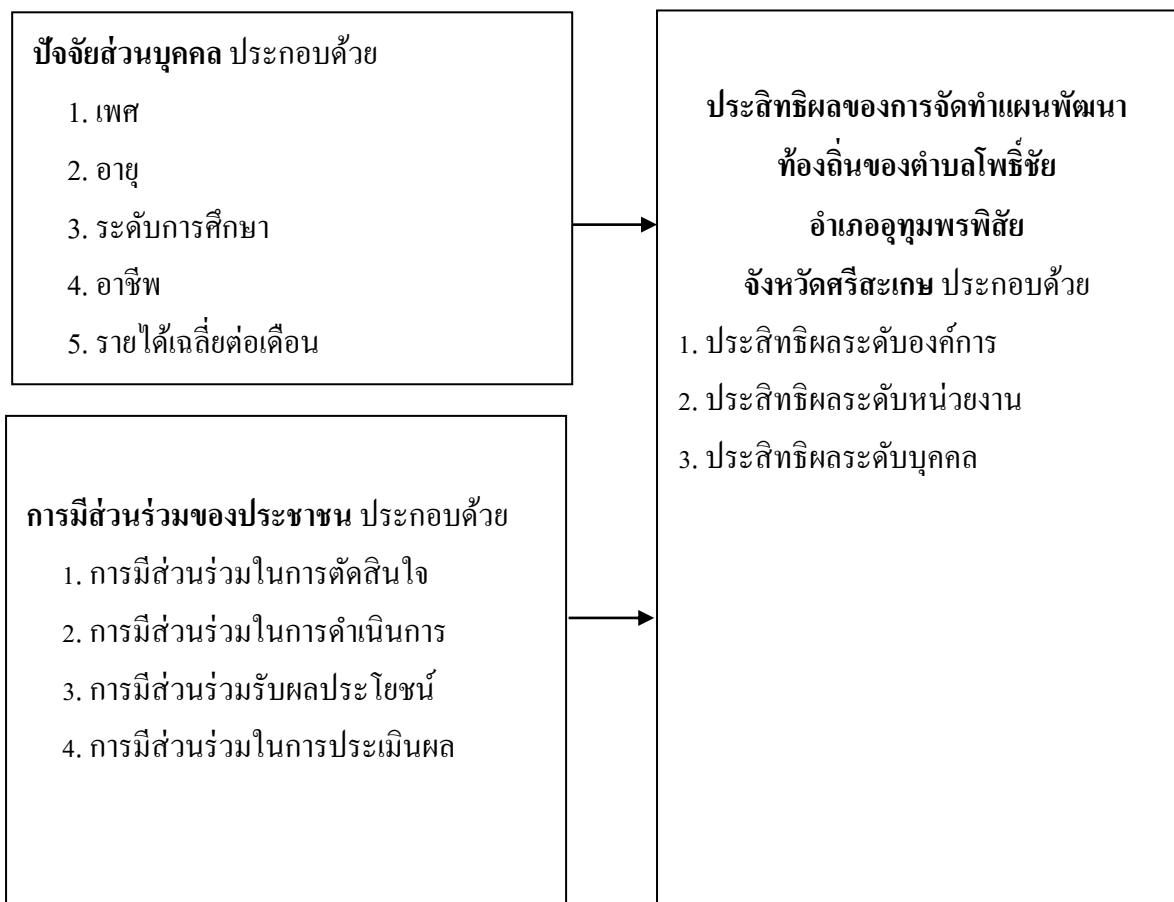
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

(Independent variable)

ตัวแปรตาม

(Dependent variable)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนมีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ มีวิธีการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ช่วงอายุประมาณ 18-65 ปี ในเขตตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 3,245 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ช่วงอายุประมาณ 18-65 ปี ในเขตตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ที่ถูกคัดเลือกมาจากกลุ่มประชากร จำนวน 357 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามานะ (Taro Yamane, 1967)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนา

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการกำหนดตัวแปรดังนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent variables) คือ ลักษณะประชากรศาสตร์ และการมีส่วนร่วม

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ ประสิทธิภาพของการจัดทำแผนพัฒนาตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย ความมีประสิทธิภาพในการจัดทำแผนที่เหมาะสม ความถูกต้องสมบูรณ์ขององค์ประกอบแผน ความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการ และ ความยืดหยุ่นในการยอมรับนำไปปฏิบัติได้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ประสิทธิภาพของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อเสนอแนะ ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากสูตร (Riviovelli and Hambleton, 1997)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตตำบลโพธิ์ชัย ช่วงอายุระหว่าง 18-65 ปี จำนวน 357 คน แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมจนครบจำนวน 357 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และได้รับ

แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 357 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ แล้วนำไปประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ จากเอกสารรายงาน ตลอดจนรายงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง และจากวารสารของหน่วยงานต่างๆ เช่น ห้องสมุด หนังสือพิมพ์ รวมทั้งการสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยและการวิเคราะห์สรุปผล

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบ ค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

5.1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ในการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ ในแบบสอบถามส่วนที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนและระดับประสิทธิภาพของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

5.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

1) สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานในการวิจัย คือ ทดสอบเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ตามลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีขนาด 2 กลุ่ม โดยการทดสอบ t-test และจำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ที่มีขนาดมากกว่า 3 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ One-way ANOVA จะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของ LSD หากพบว่ามีความแตกต่าง

2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 51.26 อายุ 51 ปี ขึ้นไป จำนวน 95 คนคิดเป็นร้อยละ 26.61 จบการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 229 คนคิดเป็นร้อยละ 64.15 ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร จำนวน 121 คนคิดเป็นร้อยละ 33.89 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 36.98

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการมี

ส่วนร่วมรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ระดับประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านความถูกต้องสมบูรณ์ขององค์ประกอบแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านด้านความมีประสิทธิภาพในการจัดทำแผน ด้านความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการ และด้านความยืดหยุ่นในการยอมรับนำไปปฏิบัติ ตามลำดับ รายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่งผลประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ อยู่ระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของ สงบ สีเลา และสุป็น สมสาร (2565) ผลการวิจัยพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลกุดบาก อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละด้าน อภิปรายได้ดังนี้

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ระดับประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากแผนพัฒนาท้องถิ่นมีความถูกต้องสมบูรณ์ขององค์ประกอบมีประสิทธิภาพในการจัดทำแผน ตลอดจนมีความสอดคล้องกับปัญหาความต้องการ และมีความยืดหยุ่นในการยอมรับนำไปปฏิบัติ อภิปรายผลแต่ละด้านได้ดังนี้

3. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเลิศชาย หอมหวล และพิชัยรัฐ หมั่นด้วง (2564) พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอาน โดยจำแนกตามเพศ อายุ พบว่าโดยภาพรวมประชาชนที่มีเพศ อายุ ที่แตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอาน ไม่แตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สงบ สีเลา และสุป็น สมสาร (2565 : บทคัดย่อ) พบว่า ประชาชนที่มีอายุ รายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมของการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลกุดบาก อำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกตามตัวแปรระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับการวิจัยของ ชวัช วราสุนันท์ และ โชติ บศิริรัฐ (2564) พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ ต่างกัน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าปัจจัย การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่งผลต่อประสิทธิผลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตำบลโพธิ์ชัย อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชญาภา รั้งวิจิ (2560) พบว่า ปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย ควรกำหนดนโยบายการจัดการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรให้สอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนชุมชนและแผนพัฒนาอำเภอเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ และควรมีการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กรและประชาชนในชุมชนให้เข้ามามีส่วน ร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยการจัดอบรม สร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนา เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กรและประชาชนในชุมชนอยู่เสมอ

บรรณานุกรม

- โกวิทย์ พวงงาม. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- ชญาภา รั้งวีจิ. (2560). ประสิทธิภาพในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด.
- ธวัช วราสุนันท์ และ โชติ บศิริรัฐ. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลบางระกำเมืองใหม่ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก. วารสารมจร พุทธปัญญาปริทรรศน์. 6(2), 52-62.
- เนตรนภา คงหอม. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเขากระลา อำเภอยะหริ่ง จังหวัดนครสวรรค์. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ปิยะมาศ สินธุพาชี. (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าไร่ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วารสารมงกุฎทักษิณ. 1(1), 20-38.
- เลิศชาย หอมหวล และพิชญ์รัฐ หมั่นด้วง. (2564). การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาอาน อำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย. Journal of Roi Kaensarn Academi. 6(11), 210-222.
- วิสัยจิตร เสนาราช. (2559). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนกลาง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สงบ สีเลา และสุปิ่น สมสาร. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบล กุดบากอำเภอกุดบาก จังหวัดสกลนคร. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(6), 358-368.
- โสภิตา ศรีนุ่น. (2558). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองเบตง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย. (2565). แผนปฏิบัติการราชการองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย. ศรีสะเกษ : องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ชัย.

- Cohen, John M. and Uphoff, Norman T. (1977). *Rural Participation: Concepts and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. The Rural Development Committee Center for International Studies, Cornell University.
- Rovinelli, R. J., & Hambleton, R. K. (1977). On the use of content specialists in the Assessment of criterion-referenced test item validity. *Dutch Journal of Educational Research*, 2, 49-60.
- Yamane, Taro. (1967). *Statistic: An Introductory Analysis*. 2nd Ed., New